

MÉH e-HÍRLEVÉL

114. szám, 2020. június 08.

Élőfalvak járvány idején

Lehet elemezni az okokat. Természetes? Laborból szabadult? Egyelőre nem fogjuk megtudni, de egy biztos: az alacsonyrendű szervezetek olyan gyorsan mutálódnak, hogy az eredmény (és nem a felelőség!) szempontjából szinte mindegy.

Gaia bosszúja, amely az emberiséget letörli a térképről? Az is lehetne, bár szerintem Földanyánkat biológiai tulajdonságokkal még igen, de emberi, érzelmi tulajdonságokkal felruházni talán kicsit már elszabadult gondolat.

A 2001-es New York-i támadás egyik értelmezése szerint az volt az egyetlen háborús, támadási fajta, amellyel a világ globális vezetése megrengethető. A mostani vírusjárvány az egyik, talán az egyetlen, amivel az emberiség biológiai agressziója megállítható vagy legalábbis fékezhető. Szerintem még egyszerűbb a képlet: az ökológiai fülkék, a megnyíló élettér elmélete. A fosszilis energiahordozók használata az emberiség számára nyitott életteret. Sikerült elszaporodnunk, és közben sikerült kiirtanunk a körülvevő élővilág nagy részét. A makroszkopikus élőlények utolsó példányait múzeumokban, rezervátumokban mutogatjuk, bezárva, mint az amerikai gyarmatosítók tették az őslakosokkal. Csak a mikroszkopikus élőlények számára létezik manapság olyan tér, ahol komoly korlátozás nélkül terjeszkedhetnek.

Lehet elemezgetni a hatását is. A gazdaság kicsit lelassult, átalakult. Ennek során egyes ágazatok a Maslow-féle szükségletpiramis felső régiójából leálltak, az alsóbbak működtek, hogy nehogy éhséglázadások induljanak. A leállással azonban értékeket is veszítettünk. Csak kicsit érdekel, hogy az XYZ nevű globális hevimetál banda nem jön Budapestre koncertezni, de művészek, színészek, zenészek számára szűnt meg a munka, és még az önkifejezést is csak erkély- és teraszkoncerteken gyakorolhatják. Élőfalvainkban az élet alig változott. Kertjeinket felástuk (lazítottuk), bevetettük, kezdünk kaszálni is... Az intelmeket komolyan véve azonban a társadalmi élet is lassult: a személyes találkozások megszűntek, falvak között is, de falvakon belül is, pedig valószínűleg nincs nagyobb esélye falvainkban a vírus terjesztésének,

mint bármi más – akár halálos kimenetelű – betegségnek. Csak az interneten is folytatható kommunikáció működik ugyanúgy, mint eddig; még szomszédok is e-mailben kommunikálnak, és a helyi konfliktusok keltése és rendezése sem lassult. Reméljük, a helyzet minden vonatkozásban oldódik majd.

Kicsit úgy vagyunk az egésszel, mint annak idején, még fővároslakóként a taxisblokáddal... Valahol mindenkinek igaza van. A kormánynak és a vírusnak is: ha az emberiség másféle szóra nem hallgat, akkor ez a megszólítási mód... az eredmény pedig magáért beszél. Harminc éve azt kívántuk: minden hónapban kellene Budapesten egy taxisblokádos-hétvégét tartani. Ma azt kívánom magunknak: minden évben – esetleg télvíz idején – jó lenne egy efféle lelassulást tartani – bár kétségkívül jobb volna inkább vírus és fenyegetettség érzés nélkül tenni mindezt.

kili

Tartalomjegyzék

A Magyar Élőfalu Hálózat (MÉH) Közösségek Egészsége Munkacsoportjának levele a MÉH számára.....	1
VISNYESZÉPLAK.....	3
KIRÁLYI KÓROK ÉS MELLÉKHATÁSOK.....	3
NINCS SZÁM, IDŐ, HALÁL - CSAK ÖRÖM ÉS SZENVEDÉS.....	4
Arról.....	5

A Magyar Élőfalu Hálózat (MÉH) Közösségek Egészsége Munkacsoportjának levele a MÉH számára

valamint MINDEN ÉRDEKLŐDŐ ÖKOLÓGIAI KEZDEMÉNYEZÉS SZÁMÁRA,
és BÁRKINEK, AKI TENNI SZERETNE FÖLDÜNKÉRT

2020 áprilisában küldjük, egy éppen zajló világjárvány és gazdasági válság idején, de az ezek háttérében álló ökológiai válság felismerésének immár 48. évében (az évszám a Római klub számára készült első jelentés elfogadásához kapcsolódik: A növekedés határai, 1972.).

Kik vagyunk?

A 2020 februárjában, Nyimben megtartott MÉH Téli találkozón egyszerre tapasztaltuk meg, hogy milyen nehéz emberi és közösségi történetek vannak közöttünk, és ezzel együtt ez a találkozó újra megerősítette, hogy a hálózatban való összefogásnak lehet, van értelme. Felhívta továbbá a figyelmet arra is, hogy hálózati szinten is érdemes lenne a továbbiakban tudatosabban foglalkozni a fenntarthatóság társadalmi-közösségi vetületével.

Ennek talaján alakult meg többek között a MÉH Közösségek Egészsége Munkacsoport (MÉHKEM) hat taggal:

Orosz Katalin, Csengey András, Fabulya Edit, Pócze Vilmos (Pártha dász), Vágvölgyi Gusztáv – Pabló, Zimmermann Dániel

A munkacsoportok megalakításakor elhangzott vélemények szerint a különféle élőfalvak képviselői egy olyan munkacsoport életre hívását látták szükségesnek, aminek a feladata a közösségek fejlődésére vonatkozó tudás megosztásától, a konkrét közösségekre, szervezetekre vonatkozó fejlesztői segítségen át egészen a “bölcsek tanácsáig” terjedhetne. Bár ennek a legutolsó igénynek a betöltését nem tudjuk felvállalni, az azóta eltelt két hónapban igyekeztünk pontosítani, mi végre is vagyunk, mi lehet a legnagyobb hasznosságunk. Ezt két irányból közelítettük meg. Egyrészt onnan, hogy mi, a munkacsoport tagjai mit gondolunk erről, mit tudunk mi, a kompetenciáinkból, tudásunkból a MÉH közösségeinek hasznára fordítani. Másrészt fontosnak tartjuk felmérni, hogy mire is mutatkozik konkrét igény ezen a területen.

Eddig magunkat a közösségek egészségével foglalkozó fejlesztői munkacsoportként határoztuk meg. A szerepünk, feladatunk további pontosítását az érintettekkel való párbeszéd során képzeljük el. Ennek a megindítását szolgálja ez a levél. Szeretnénk tudni, mi az az igény, kérés, kérdés, ami az öko- és élőfalvak részéről most megfogalmazódik. Köszönettel fogadunk tehát minden ilyen témájú választ.

A fentiekén túl, miért küldjük ezt a levelet?

Mi - MÉH tagok - már tudatosítottuk, hogy egy ökológiai válságban élünk. A jelenlegi járvány okozta válság és az ezzel járó egészségügyi-gazdasági krízis is ennek a nagyobb válságnak egyik eleme, tünete. A megoldásra váró ökológiai válság tudatában számíthatunk, és - amíg fel nem nővünk a feladathoz -, számíthatunk is további hasonló nehéz helyzetekre. Ezért a mostani kihívásokra adott válaszaink, a most megtalált jó gyakorlatok, a most kiformalódó viselkedésünk egyfajta főpróbája lehet annak, hogy mi is az értelme az öko-, élőfalvak alakításának a mai világban.

Tehát a mostani helyzet jó tanítómester lehetne arra, hogy jobban felkészüljünk, hogy gyakorlati együttműködést igénylő problémák megoldása mentén közösségileg is fejlődjünk. Ennek érdekében a MÉH

Közösségek Egészsége Munkacsoport javaslata, hogy tegyünk fel magunknak néhány alapvető kérdést. Ezekkel foglalkozunk az egyes közösségek szintjén, és a közösségek között is alakítsunk ki párbeszédet. A Közösségek Egészsége Munkacsoport készen áll arra, hogy ezt szervezze.

Eredményeként azt reméljük, hogy:

- stabilizálódnak a már meglévő közösségek,
- támogatást tudunk adni most szerveződő közösségek számára,
- oldani tudjuk a jelenlegi krízis emberi nehézségeit,
- új mintákat tudunk kínálni a krízis kezeléséhez.

Előtérben van a korona-járvány, ami gazdasági válságot is hoz magával, de a háttérben sok évtizednyi, fokozódó társadalmi etikai válság áll, a természetben pedig az ökológiai folyamatok súlyosbodó állapota egyre inkább érzékelhetővé válik. Tudjuk-e emberileg jól kezelni ezt a helyzetet? Nehezen...

Mi, akik évtizedek óta foglalkozunk ezeknek a helyzeteknek az elemzésével, hozzászoktunk, és valamennyire fel is készültünk a nehézségekre. Most azonban olyan eseményt teremtett az élet, ami mintha esélyt adna arra, hogy szélesebb körben, egyszerre szembesüljünk a rohanással, a fokozódó környezetszennyezéssel, és ezek emberi oldalával: az elidegenedéssel. Ha most ezek a kérdések elegendő figyelmet és hangsúlyt kapnak, az elindíthat minket a valódi megoldásuk felé. Most a vírus miatt fizikailag is megvalósul a lelassulás, tisztul a levegő, csendes a légtér, és társadalmi méretekben döbbenünk rá legfontosabb értékeinkre: az egészségre és a kapcsolatokra. Vajon hogyan reagálnak világszerte a családok az összezártásra? Hogyan reagálnak a gazdasági következményekre a kormányok?

A közösségek sok szempontból pozitív lehetőségeket kínálnak a krízisek átvészeléséhez. Könnyebb megosztani félelmeinket, segítséget kérni a nehézségekben, tudatosabbnak lenni, és így jobb eséllyel indulni a megoldások felé. Az emberi jóindulat, együttérzés, összefogás számtalan egyszerű, természetes vagy éppen kreatív, humoros megoldást talál. Ez pedig kiindulópont lehet a krízisből a minőségibb egyensúly felé indulni, új lehetőségeket felismerni ott, ahol pedig már sokszor jártunk.

Ti hogyan reagáltok a rendkívüli helyzetre? Vannak-e megbeszélések, ahol tisztázni tudjátok a rövidtávú és a távolabbi feladatokat? Milyen gazdasági helyzetbe kerültetek? Milyen javaslatotok van a szélesebb kör számára, akik terveznek élőfaluba költözni?

Korábbi fontos jelmondatok, merülnek fel bennünk. Pl. a "Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!" . Milyen új tartalommal töltődik most fel ez a régóta hangoztatott jelmondatunk?

Személyes életetekben milyen változást figyeltetek meg? Kivel beszélgettek szívesen? Meg tudjátok-e nyugtatni magatokat, párotokat? Hogyan reagál a családotok a karantén helyzetre? Milyen értékek vannak most előtérben, mire figyeltetek? Másképp reagáltok-e egymásra?

Mit szeretnétek látni a világban, ha majd oldódik a válságos idő? A korábbi gazdasági helyzet visszarendeződését vagy valamilyen változást szeretnétek inkább? Milyen szerepe lesz a szeretetnek, a kapcsolatoknak a járvány után?

Igényeltek-e közös gondolkodást egymással, szakértőkkel, a közösség tagjaival?

"Le is út, fel is út" mondja a magyar ember. Ti mit gondoltok, merre fogunk a jelenlegi krízisből elmozdulni? Beesünk egy mély üres, kilátástalan gödörbe? Vagy képesek vagyunk a jelenlegi helyzetben lévő lehetőségeket kihasználni és végre megmutatni a világnak, hogy a közösségi kezdeményezések, megoldások lehetnek a jó alternatívák?

Nekünk, akik ökológiai értékek mentén szerveződő közösségekben élünk, vagy ezt szeretnénk megvalósítani, milyen javaslataink vannak ezzel kapcsolatban?

Írjátok meg, mit gondoltok, hogy éltek, szeretnénk mindezt megismerni, a közösségek működéséről részletesebb képet kapni, amit azután egymás javára fordíthatunk. A MÉH munkacsoportjaként várjuk a híreket, ötleteket, kérdéseket!

A Közösségek Egészsége Munkacsoport

Ezen az e-mail címen léphetsz kapcsolatba velünk: kozossegek.egeszsege@gmail.com

VISNYESZÉPLAK

Február óta újra van rendszeresen megjelenő havi újságja Visnyeszéplaknak! „Mi újság?” címen kerül kiadásra. Címek a májusi számból.

Zsendítő-Coaching, Kiskerti kalauz, Utak, Filmajánló - Szókratész, Kalendárium, Királyi kórok és mellékhatások (ennek rövidített változatát jelen hírlevélben olvashatjátok).

Utak: Végre sikerült némi egyezsége jutni az Erdészettel s a széplaki derékút újabb (nem túl hosszú) szakasza lesz lekövezve hamarosan. Ehhez kapcsolódva reményeink szerint a Faluprogramra benyújtott önkormányzati pályázat elnyerése nyomán egy csatlakozó belső út is meg lesz csináltatva.

namzi

KIRÁLYI KÓROK ÉS MELLÉKHATÁSOK

Egy-két hónap alatt óriásit változott a világ rendje. A mókuserék-pörgés mozgatói és alanyai hirtelen leálltak, s egyáltalán nem értik mi történik. Kis országunk lakói is pillanatok alatt vírusszakértővé váltak. Ahogy tízmillió fociszakértő, most tízmillió vírusboncoló. És ahogy ilyenkor lenni szokott most is rengeteg a hit és a tévhit. Hírek jönnek-mennek percről-percre: már vannak 10 perces gyorstesztek (lehet tesztelni halálíg!), ötletek a gyógyításra (vérplazma, klorokin stb.). Összeesküvés elméletek járják táncukat a neten s házi csodaszerek garmadája tűnik fel. Az üzlet az üzlet. Nehéz elmenni amellett, hogy a józan ész (nevezzük csak „egyszerű paraszti észjárás”-nak) által sugallt alapkérdések s válaszok ellenére tömeges hisztéria s pánik lett úrrá sokakon – világszerte. Ahogy Géczy Gábor írja: „Nem a vírus fertőz, hanem a FÉLelem”.

Valami olyan érzése van az embernek, hogy jó-jó ezernyi-milliónyi információval ellátnak minket vírus ügyben, de mégis mintha valamit elhallgatnának előlünk. Valami hibádzik. Vannak sötét foltok ebben a történetben.

Neves orvosok, virológusok írásait, elemzéseit olvasva (Dr. Pócs Alfréd, Dr. Letoha Tamás, Bácskainé Dr. Ábrahám Anita infektológus, Wolfgang Wodarg, Prof. Dr. Klaus Püschel stb.) még kevésbé támasztják alá a jelenlegi világvége hangulatot, legalábbis jelentősen árnyalják azt.

Merkely Béla a SOTE-rektora szerint: „...ötven-hatvan éves kor alatt ez a fertőzés nem tűnik veszélyesebbnek, mint az influenza, idősebb korban viszont igen.”

De nem szeretném a szkeptikusok népes táborát ily módon gyarapítani. Hiszen számos pozitív oldala, számos tanulsága van a történeteknek!

Egyrészt a világgazdasági para nagyon komoly termelési visszaeséseket generált, ennek nyomán drasztikusan javult a levegőminőség világszerte s nem kétlem, hogy a vízszennyezés s a hulladék helyzet is óriásit javult. Greta Thunberg átka vagy áldása? Kinek-kinek hogy. Mindenesetre semmilyen klímacsúcs, párizsi egyezség, kiotói paktum nem tudta elérni azt, amit eme kicsinyke, szabad szemmel nem is látható teremtmény. (Allítólag élőlénynek nem hívható, pedig RNS-e van, azaz egész jól szaporodik: „A vírus szubmikroszkopikus biológiai organizmus, amely nem sejtes szerveződésű és csak parazitaként az élőlények sejtjeiben képes szaporodni. Élőlény mivoltuk vita tárgya; bár vannak génjeik és alkalmazkodnak környezetükhöz, önálló anyagcserét nem folytatnak.” - Wikipédia)

Bár látható a fentiekből, hogy kétségeim vannak a vírusintézkedésekkel kapcsolatban, de nekem nem kerül semmibe, hogy betartsam ezeket, ha a többség, ezáltal megnyugszik... Közben örömmel nyugtázom, hogy kicsit lenyugszik a világ a „folyamatos pörgés, anyagi hajsza” után. Nem tudni meddig lesz ez így, de most élvezzük a pillanatot!

Egy tánckörös barátunk írta nemrég:

„Sajnálom azokat, akik a járvány miatt betegek és szenvedéseknek vannak kitéve, én viszont eddig a jó

oldalával találkoztam. Ilyen nyugis, békés húsvétra rég nem emlékszem.

Hála Istennek az az örület, ami a világban az utóbbi időben volt, most kissé alábbhagyott.

M.-el megnéztük mi volt pl. az elmúlt hétre betervezve. Csak hüledeztünk, jó, hogy mindez most elmaradt. Magunktól nem tudtunk volna nemet mondani rá!”

Sokan reménykednek benne, hogy egy jobb, igazságosabb s etikusabb világ eljövételét jelzi a COVID 19. Nem tudom, így lesz-e, de az biztos, hogy valami változni fog és higgyünk benne hogy jó irányba. Mindenesetre bízom benne, hogy a változásban a mi modellünknek, a visnyeszéplaki modellnek is szerepe lesz.

namzi

(Visnyeszéplak havi újságjának - Mi újság? - 2020. májusi számában megjelent írás rövidített változata)

NINCS SZÁM, IDŐ, HALÁL - CSAK ÖRÖM ÉS SZENVEDÉS

Betyáros bölcsességek

SZÁM: Csak egy rács, amit az ember rátesz a világra, hogy kényelmesebben éljen.

IDŐ: Csak akkor van, ha mérik. Ne méricskéljünk semmit. Ne számold az éveket!

HALÁL sincs, az ember találta ki, ezzel rémisztgeti magát. Mondja a gazella: Jaj, jön az oroszlán, meghalok? Mindig mások halnak meg.

VILÁG SINCS, csak agyam játéka. Ha elájulok, a világ marad? Ha minden ember eltűnik?

- Az értelmiségi munka megvetendő.
- Könyvet írni bűn.
- Az információ méreg.
- Mindent elmondtak már (emberről, istenről, világról), pont az én bölcsességem hiányozna?
- Fekete rovátkák, fehér alapon.
- Ne vegyünk újságot, könyvet? Vegye meg a könyvtár!
- Ne tömd tele lakásod papírral? Benned legyen!
- Mindig ugyanazok mondják el ugyanazt ugyanazoknak.

- Minél nagyobb a távcső, annál több a csillag.
- A csillagásznak kell a csillag, de a csillagnak nem kell a csillagász.
- Minél nagyobb a részecskegyorsító, annál több a részecske.
- A tudomány a multik terméke.
- Már olyan sokat tudunk, hogy kijön a másik felén.
- Azt hisszük, ésszel mindent meg tudunk oldani.
- Nincs más tudás, amit a magyar paraszt ne tudott volna.
- Az ember fékezze meg az eszét és fedezze föl a szívét és a kezét.
- Próbáljuk meg kitalálni a jövőt (főleg a sajátunkét). Aki kitalálja a jövőt, az nyer.
- Mit vártunk a globalizáció után? Pénz jöhet, vírus nem?
- A vírus, amely megmentette a világot.

- Általában mindenki hülyeséget csinál.
- Amit megtettünk, megtesszük újra.
- Először embernek kell lenni, aztán zöldnek.
- Ne legyünk előítélettel! Várjuk meg, mit csinál az oroszlán a báránnyal!
- Ne próbáljunk senkit sem meggyőzni. Csak ennyit mondjunk: ha ezt teszed, erre számíts.
- Ne beszéljünk mikrofonba - emberhez beszéljünk!
- Hallott, de nem értett. Értett, de nem egyetértett. Egyetértett, de nem

- elhatározott. Elhatározott, de nem végbevitt. Végbevitt, de nem hatott.
- Lehetek én a legjobb táncos a faluban, de az ott a képernyőn jobban tudja!
- Minden nagyvárosi sérült. Ha ép lenne, nem lenne nagyvárosi.
- Ha nem lenne internet, hova írnám föl, hogy ne legyen internet?

- Ne adakozzunk erre-arra, úgyis ellopják. Élünk úgy, hogy ne legyen miből adakozni.
- Ne foglalkozzunk környezetvédelemmel, hanem élünk úgy, hogy arra ne legyen szükség.
- Csak a bolond megy boltba, vásárolni pénzért. Ültetsz krumplit, csereberélsz, voltál már lomisnál?
- A magyar annyit keres, mint a nyugati - csak hagyja, hogy a felét ellopják.
- Minél több pénz, annál kevesebb barát.
- A bank nemcsak meglop, le is köp. (Le is lövet, ha kell? Láttuk a Széna téren.)
- Minden szerelő, bankár, orvos azt csinál veled, amit akar.
- Költözzünk ki a vezetékes házakból, hogy ne zsarolhassanak meg bennünket!
- Termelj élelmet, tűzifát! Szabad leszel!
- Csak olyan technikákat vigyünk a házukba, amit meg is tudunk javítani!

- Tudom ki vagyok: ezek a szüleim, ez a családom, ez a népem, ez az anyanyelvem, ez a szülőföldem? Még egy kalotaszegi legényest is eltáncolok neked, ha akarod!
- Éljen és dolgozzon mindenki a szülőhelyén!
- Az egészség jobban fial, mint a takaréknak.
- Ne halj meg! Bent hagyod a nyugdíjad!
- Az ember 100 évig él - ha hagyják.

Az ökológista mindig örül:

- Ha süt a nap, melegszik a naphőgyűjtője.
- Ha fúj a szél, forog a szélkerék-áramfejlesztője.
- Ha esik az eső, locsolják a kertjét.
- Ha hideg van, kikapcsolja a hűtőjét.
- Kertészkedjünk, borászkodjunk, gyűjtsünk vetőmagokat, neveljünk állatokat!
- Könnyű más kenyerét enni. Aki a saját kertjéből lakik jól, mindent másképp lát.
- Tilos minden globalizáció-vita, mért szednéd a világ összes gondját a nyakadba?
- A világot nem válthatjuk meg, de a saját lelkiismeretünket igen.
- Idd a borod és tiszteld az Istent! (Préd. 9.9)

- Ne múljék el nap ének és tánc nélkül!
(ökobetyár könyve Rózsa S.)

Arról,

hogy aki fenntarthatóan akar élni - mi mást akarhatnánk?, ki ne akarna? - annak nem okozott nagy meglepetést, sem fizikai megrázkódtatást Földanya első leckéje a turizmusról, a repülésről, az urbanizációról és a globalizációról. Így minket sem ért sokkolóan ez a lecke, hiszen erre (is) készültünk, ezt is lehetett tudni. Persze van, aki nem tanul, és évisméltésre bukik. De kinek jó ez? És a Természetnek még van néhány leckéje az energiákról, az infrastruktúrákról, az élelemlről, az (ön)ellátásról, a klímáról, a városokról és az elidegenedésről. Amikor a Természet ezeket a leckéket kikérdezi, szintén észre fogjuk venni. Sőt akkor lehet semmi mást nem fogunk tudni észrevenni.

A CIKK KARANTÉNFEELDOLGOZÁSÁNAK AZT A MÓDJÁT VÁLASZTOTTAM, HOGY A BEVEZETŐ KIVONAT HÉT SORÁT KIFEJTEM, ÉS AKKOR KÉSZEN IS VAGYUNK:

hogy aki fenntarthatóan akar élni - mi mást akarhatnánk?, ki ne akarna? - annak nem okozott nagy

Ez egy nagyon nagy tanulság egyetlen félmondatban: „Fenntartható élet”, nincs is nagyon más lehetőségünk, nincs más választásunk. Mondhatnánk, hogy lehet élni rövidebb-hosszabb ideig fenntarthatatlanul. Téves. Rövidebb ideig lehet, hosszabb ideig nem lehet fenntarthatatlanul élni. A dolog természetéből adódik, hogy hosszabb ideig csak fenntarthatóan élhetünk. Mai világunk egy kudarcos

kísérlet arra, hogy a rövidebb/hosszabb határán, a fenntarthatatlan és fenntartható határán próbálunk egyensúlyozni. Teljesen feleslegesen. Ha ugyanis a rövidebb fenntarthatatlanság után a tényleges fenntarthatóságba át kell váltanunk, az nagyon nagy megrázkódtatás lesz. Nagyon nagy pofon lesz. Nem egy fél-európai járvány, hanem minden, együtt. Ezért rövidebb távon és minden távon csakis kizárólag a fenntarthatóságban kell gondolkodnunk, erre készülni, ezt gyakorolni, ezt élni.

meglepetést, sem fizikai megrázkódtatást Földanya első leckéje a turizmusról, a repülésről, az

Én ezt tanítom. Mi a fenntarthatóságra készülünk. Engem nem lepett meg, hogy van járvány is. És fennhéjázás nélkül mondhatom, hogy nem okozott változást az életünkben a karanténosdi, meg a felvásárlási láz. Egy vidéki, kis, hőszigetelt házban lakunk; kerttel, faültetéssel, távmunkával foglalkozunk; van kamránk, van napelemes járművünk, van kerékpárunk; tisztítjuk a szennyvizet, hasznosítjuk a hulladékokat, gondozzuk az állatokat; együtt élünk a szomszédainkkal, a faluval, az utcával. Nem az atomháborúra készülünk. Nem vagyunk járványspecialisták. De amióta vannak a járványszabályok - szinte ugyanazt csináljuk: futtatjuk a tavaszi vetés és kamraürítés programot.

És igen. Megkaptuk az első leckét a karantén táviskolában: „A turizmus és a repülés”. Nem fenntartható, hogy órák alatt mászkálunk egyik kontinensről a másikra. Visszük a betegségeinket, visszük az invazív kártevőinket, visszük az invazív kultúránkat. Elkapjuk, amit ott el lehet kapni, és turnusváltással hazahozzuk. Erről szólt az idei síszezon. Feelinget akarunk a pénzünkért. Kocsmát, sört, sörbepöpdőt és hátbaveregetést. Részeg táncpróbálgatást és jódlit. Ez az, ami nem megy.

Persze lehet a másik kontinensre odaköltözni, együtt élni, ott is segíteni, tisztítani, tanítani, felemelni. De ezt már nem turizmusnak hívják, hanem globális segítségnek. Van jövője.

urbanizációról és a globalizációról. Így minket sem ért sokkolóan ez a lecke, hiszen erre (is)

Urbanizáció: városiasodás. Hogy egyre több ember lakik sűrű helyen a fosszilis ellátás jegyében. Ha a távolság tizede, a sűrűség százszoros, a keresztkölsönhatás tízezerszeres. Erről szól a környezetszennyezés, a pénzszerzés és a járvány is. A pénzszerzést választottuk, a környezetszennyezéstől szenvedünk, a járvány meg jött.

Globalizáció: Milyen szép gondolat, hogy „Egy bolygónk van!”. De a globalizációt lehet úgy is értelmezni, hogy oda visszük a gyártást, ahol még lehet dolgoztatni, ingyen van a környezet, olcsó a politikus. Az árut pedig higiénikusan hozzuk vissza, mert nekünk csak ez kell. De aztán az áruval együtt jön a menedzser is, és az ő betegsége. S ha nem csak árukat akarunk globalizálni, hanem szolgáltatásokat is – akkor jön a sok román, magyar, szerb, szlovén, lengyel, bolgár vendégmunkás, és nélkülük leáll a takarítás, az ápolás, a főzés, a vízszerezés, a mosogatás, szőlőművelés és az informatika. Amikor pedig zárják a határokat, akkor mindenki haza akar menni a lezárt határokon és folyosókon át... az ajándékba kapott vírussal.

készültünk, ezt is lehetett tudni. Persze van aki nem tanul, és évisméltésre bukik. De kinek jó ez?

Nehogy már kiderüljön, hogy ő, ezt nem tudtuk, még csak nem is sejtettük. Tudtuk, hogy a turizmusnak vannak hátulütői; tudtuk, hogy a város kényelmes, de nem fenntartható; tudtuk, hogy a globalizáció a pénzről, korrupcióról, a migráció távolabb tartásáról szól. És ezek szerint a járványról is. Egy ilyen kis figyelmeztető járványról.

Aki nem tanul, évisméltésre bukik. Lesznek újabb járványok, egyre gyakrabban, egyre vadabbak, ha nem tanulunk. Lesznek más válságok is, újra és újra, amíg nem tanulunk, vagy ki nem csapnak a suliból. Lesznek nem csak figyelmeztető beírások, hanem zsebpénz letiltással, élelem megvonással és sarokba állítással járó büntetések is.

Nem véletlenül használom ezeket a poroszos büntetési tételeket. Földanya nem ilyen. Mi vagyunk ilyenek. Kinek jó ez? Nem jó ez senkinek. Tanuljunk!

És a Természetnek még van néhány leckéje az energiákról, az infrastruktúrákról, az élelemlről, az

A Természet beíratott minket a digitális táviskolába. Tessék tanulmányozni az oktatást az energiákról, az infrastruktúrákról. Az lejött, hogy mindez nem fenntartható? A fosszilis energiát milliószor gyorsabban fogyasztjuk, mint ahogy termelődik. Már hogy is lenne fenntartható? Jön a csőből, a csapból, a konnektorból. De ez csak azt jelenti, hogy rossz infrastruktúrákat építettünk, rossz irányba, vagyonokért. De még fontosabb a mennyiség: ezeket az infrastruktúrákat nem fogjuk tudni megtölteni megújulóval, mert annyi nincs is. Földanya tudja, mennyi van. Jelentkezzünk, kérdezzünk!

A Covid járvány picit sem érintette az élelemellátó rendszerünket. A fosszilis etetőgép ad enni. Viszont a táviskolában nem csak járványórák vannak, hanem környezetismeret órák is. Nem fenntartható, amit a talajainkkal, a nitrogén-ciklussal, a faji diverzitással művelünk. Ha majd ebből lesz feleltetés, akkor majd állunk csodálkozó szemekkel: hogy nem így kellett volna ezt is csinálni az élelmiszeriparral?

(ön)ellátásról, a klímáról, a városokról és az elidegenedésről. Amikor a Természet ezeket a leckéket

Igen, ellátók és önellátók akarunk lenni. Segíteni akkor tudunk, ha magunk nem szorulunk segítségre. Ha ismerjük a földet, a kertet, az állatokat, a magfogást, az időjárást, a befőzést – és ezt mind együtt.

A klíma nem azt jelenti, hogy ha melegünk van, bekapcsoljuk a klímát. Azt jelenti, hogy a Föld klímagombját valaki föltekerte, „az a gonosz!”, de rávernénk a kezére! Ja, hogy mi magunk vagyunk? Az életmódunkkal, a gázainkkal, az erdő- és talajpusztítással, a telhetetlenségünkkel csavargatjuk a földi rendszer hőfokszabályozóját. Rá van írva, hogy csak a „Gondnok nyúlhat hozzá.”. Hozzányúltunk, gondnokoknak képzeltük magunkat. Aztán kiderült, hogy nem gondnokok, hanem bukásra álló nebulók vagyunk.

A városokban nagy a közelség. Azt hihetnénk, hogy ott biztos nincs elidegenedés, mindenki együtt, együtt mindent - még ha ez egy kicsit járványveszélyes is, ugye. És ma azt látjuk, hogy sehol nincs nagyobb elidegenedés, mint a nagyvárosokban. Nincs köszönés, nincs érdeklődés, figyelmesség, összefogás. Van buli, biznisz, őrzöngés – másnap meg „Hát te ki vagy?”.

Inkább falun lehet látni, hogy ha véletlenül kialakul egy két fős „sor”, a maszk mögül is tudjuk ki vagy, integetünk, érdeklődünk, „szólj, ha segíteni kell”, vagy legalább „milyen időnk van ma már?”

kikérdezi, szintén észre fogjuk venni. Sőt akkor lehet semmi mást nem fogunk tudni észrevenni.

És ha a Természet majd ezeket mind kikérdezi az energiáról, az urbanizációról, a klímáról (ki tekerte el a gombot?), az élelemről, a közlekedésről, mind – akkor az súlyos vizsga lesz. Most kaptunk néhány hét gondolkodási időt. Felkészülést az Érettségire.

Dőry István tollából

A Magyar Élőfalu Hálózat e-hírlevelét

Szerkesztette: Prohászka Viola, Zaja Péter, Kilián Imre, Sall Fanni,

Lektor: Prohászka Viola

Régi hírleveleinket itt olvashatjátok: <http://www.elofaluhalozat.hu/e-meh.php>

Munkánkat segíti: A Magyar Élőfalu Hálózat és a Visnyeszéplaki Faluvédő és Közművelődési Egyesület. Tevékenységünket támogathatja anyagilag a „Visnyeszéplaki Faluvédő és Közművelődési Egyesület”-en keresztül: OTP 11743002-29912371